

MYRS 24.01.2024 § 21

8/04.03.01/2024

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 1 ja OKM

Erityistavoite:1.1

Hakemusnumero: 403513

Hakija: Oulun yliopisto

Toteutusaika: 1.2.2024–31.1.2026

Toteuttamisalue: Oulu

Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Tässä hankkeessa kerätään Pohjois-Suomalaista syöpäorganoidi-pankkia, joka perustuu potilaista eristettyihin syöpäorganoidi-kasvatuksiin. Moderni lääketieteellinen tutkimus on kiistatta osoittanut, että potilaille räätälöidyt hoitostrategiat ovat tulevaisuuden terveydenhoidon peruspilareita.

Syöpätaudit ovat on yksi terveydenhuollon suurimmista haasteista. Luotettavasti ja kattavasti kerätty tieto yksittäisten potilaiden syöpien lääkeainevasteista ja niiden geneettisistä ominaisuuksista voisi mullistaa syöpätautien hoitostrategioiden tehostamisen. Eläviä potilasnäytteitä eli syöpäorganoideja keräämällä ja analysoimalla saataisiin nykyistä laaja-alaisempi ja kattavampi hyöty potilaiden hoidossa. Tämän tiedon keruu on kuitenkin haastavaa, koska prosessissa tarvitaan useita erityisosajia ja monien erilaisten toimijoiden saumatonta yhteistyötä.

Oulu Yliopiston asiantuntijoiden ohjaamana, elävää biopankkia hallinnoidaan alueellisen Biopankki Borealoksen yhteydessä, jotta näytteiden keräys ja käsittely on heti kytköksissä alueen tärkeimpään kliiniseen toimijaan. Biopankki Borealoksen verkoston kautta myös elävän biopankin tulokset saadaan mahdollisimman joustavasti hyödynnettyä myös valtakunnallisesti. Erityisen tärkeää on Biopankki Borealoksen rooli Oulun Yliopiston syöpätutkimuksen asiantuntijoiden ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen Pohteen kliinisten toimijoiden yhdistäjänä.

Tämä ”elävä biopankki” ei ole pelkästään geneettisen ja histologisen datan lähde vaan siitä voidaan ammentaa myös toiminnallista tietoa kyseisten syöpätyyppien lääkeainevasteista. Elävän biopankin näytteitä voidaan hyödyntää tutkimuksellisesti syöpätyyppien yksityiskohtaisessa karakterisoinnissa. Kliinisten sovellustensa lisäksi elävän biopankin avulla vähennetään syöpäbiologisissa tutkimuksissa eläinkokeiden määrää, ja ne toimivat myös erinomaisina tutkimusmalleina ihmisen syöpien alatyypeille.

Organoidien kasvatusteknologian kehitystyössä keskeisessä roolissa ovat myös alueen biolääketieteen yritykset, jotka kehittävät muun muassa moderneja lääkeaineseulonta-alustoja. Projektin keskeinen osa on näytteiden analyysien bioinformatiikka, joka mahdollistaa parhaan hyödyn saamisen kaikille elävän biopankin tulosten kohderyhmille. Projekti avaa tietä personoidun lääketieteen sovellutuksille ja tuo merkittävää uutta osaamista alueen tutkijoille sekä avaa uusia työllistämispolkuja alueen asiantuntijoille usealla eri biolääketieteen alalla vahvistaen avainosaamista Oulun Yliopistossa kehittämällä Biopankki Borealikeskeistä toimintaa ja Yliopiston ja Pohteen onkologien yhteistyötä. Aktiivinen syöpäorganoiditutkimus myös stimuloi työllistymistä vahvistamalla alueen bioteknologiayritysten toimintaympäristöä.

Hankkeen tavoite on pystyttää infrastruktuuri, joka mahdollistaa tehokkaan potilaista eristettävien syöpäorganoidien keräämisen ja niiden karakterisaation (geneettinen ja kasvu-karakterisaatio ja lääkeainevaste-testi). Tässä pilotissa kerätään näytteitä eturauhas-, munasarja-, rinta-, haima- ja suolistosyövistä. Kaksivuotisen pilotin konkreettiset tulokset ovat vähintään 20 karakterisoitua potilasnäytettä jokaisesta valikoidusta syöpätyypistä.

Kokonaiskustannusarvio (€):

Henkilöstökustannukset: 264 260

Ostopalvelut:

Matkakustannukset:

Kone- ja laitehankinnat:

Muut kustannukset:

Välilliset kustannukset: 105 704

Kustannukset yhteensä: 369 964

Kokonaisrahoitussuunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus: 295 971

Kuntien rahoitus:

Muu julkinen rahoitus: 73 993

Yksityinen rahoitus:

Rahoitus yhteensä: 369 964

Hankearviointi, pisteet: 16/52 p.

Maakuntaohjelman toimintalinja: KT 4 C.

Valmistelija: Heikki Laukkanen, 050 9180035

Esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö ei puolla hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelmasta.

Päätösesityksen perustelut:

Hankehakuilmoituksen mukaan hakemuksen tulisi saada horisontaalisten ja erityistavoitekohtaisten erityisten valintaperusteiden yhteenlasketusta maksimipistemäärästä vähintään 60 %, jotta hanke voidaan rahoittaa. Hakemus sai arvioinnissa pisteitä 16/52 (30,8 %). Hakemuksen pisteet jäivät alle hankehakuilmoituksessa asetetun minimipisterajan, joten hakemus esitetään hylättäväksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.